

PUSZCZA BIAŁOWIESKA DĘBY KRÓLEWSKIE

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

PUSZCZA BIAŁOWIESKA DĘBY KRÓLEWSKIE

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

WŁADYSŁAW PIETRUK
USŁUGI RAKLAMOWO-WYDAWNICZE

Białystok 2002

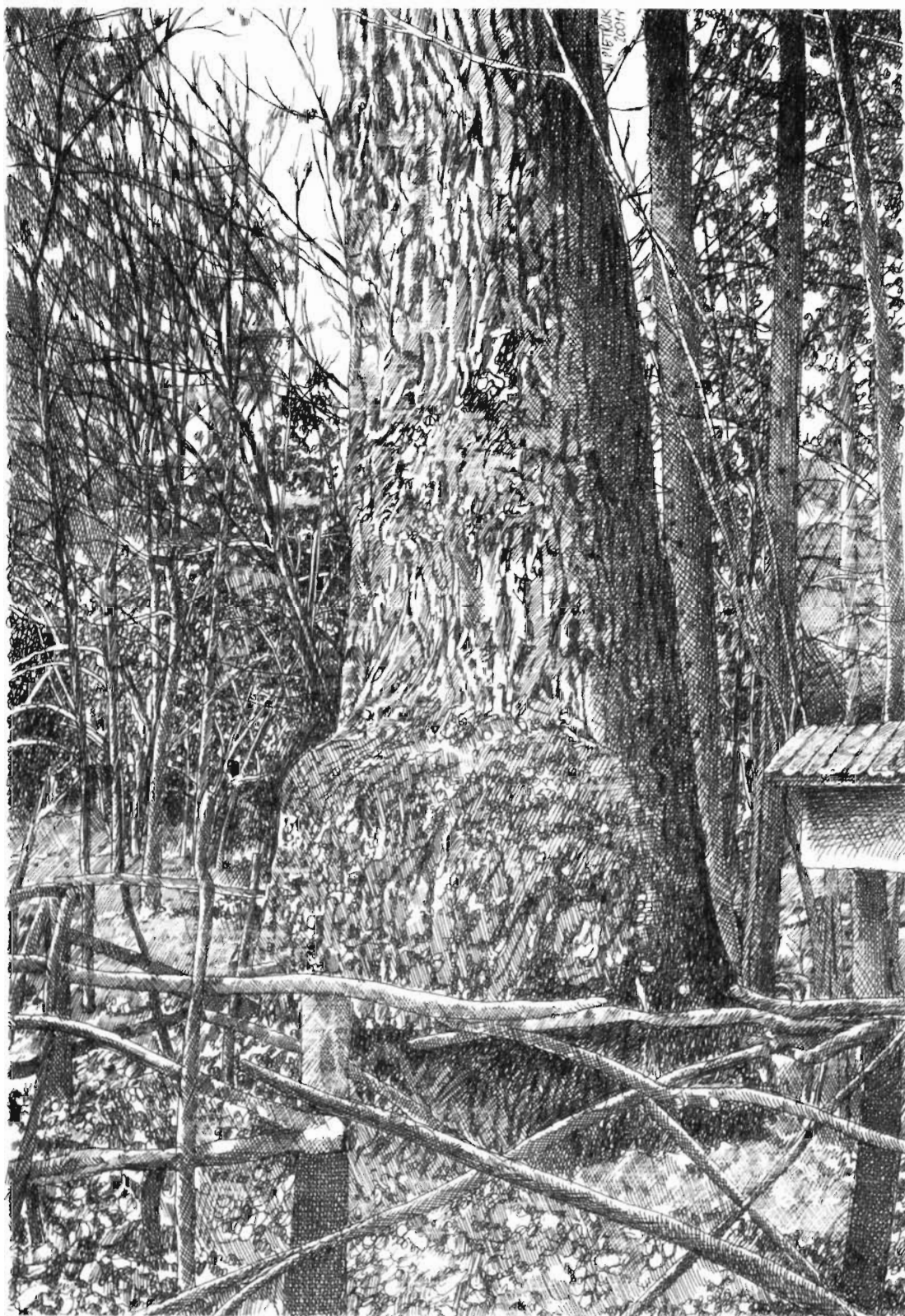
„Helena” - około 200 lat (nazwa dębu pochodzi od imienia żony Aleksandra Jagiellończyka)
„Helena” - about 200 years of age (the name comes from the first name of the wife of Aleksander Jagiellończyk)

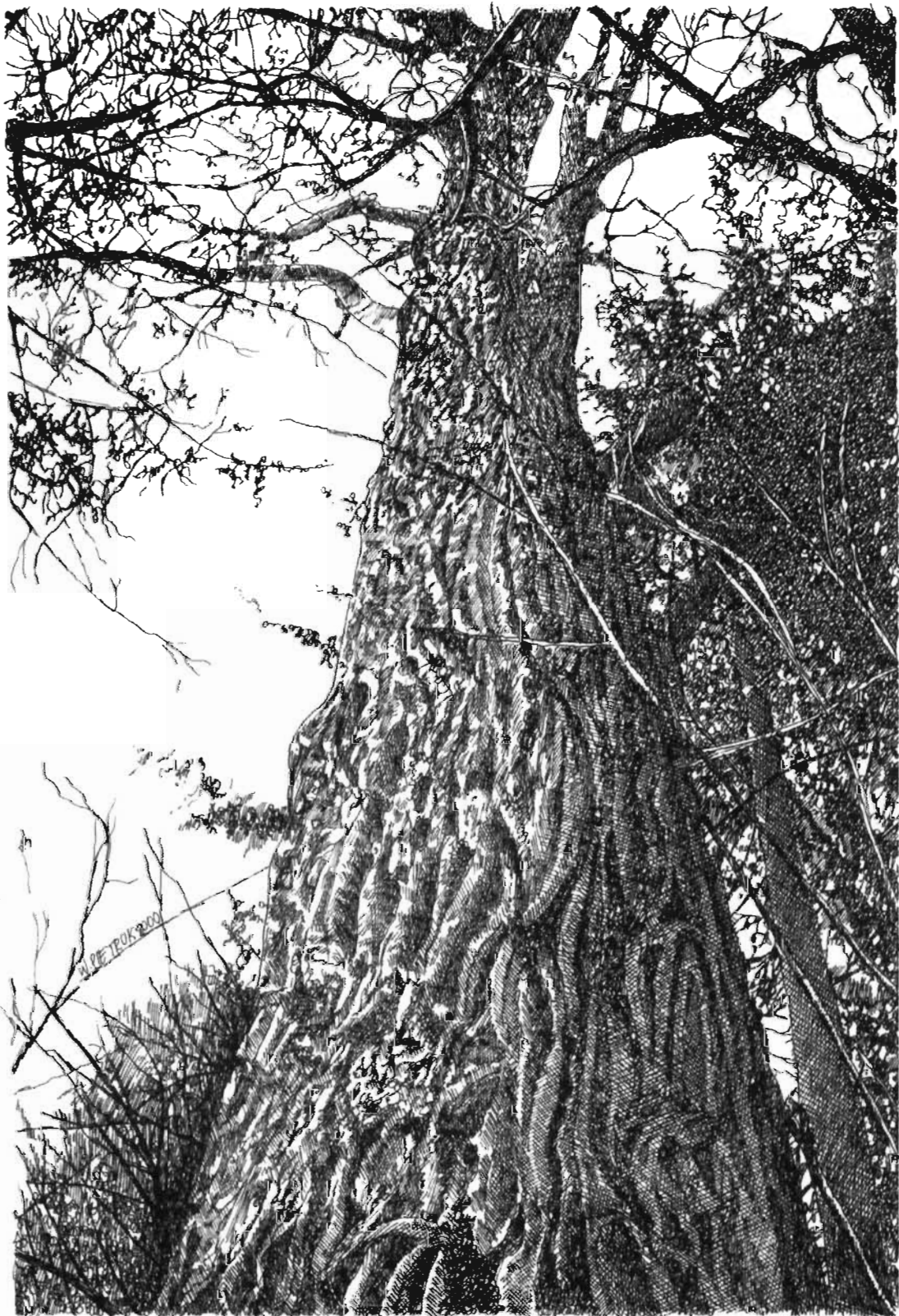
„Helena” - około 200 lat (nazwa dębu pochodzi od imienia żony Aleksandra Jagiellończyka)
„Helena” - about 200 years of age (the name comes from the first name of the wife of Aleksander Jagiellończyk)

„Kazimierz Wielki” - około 400 lat
„Kazimierz Wielki” - about 400 years of age

„Zygmunt Star” - około 450 lat
„Zygmunt Star” - about 450 years of age

„Zygmunt Stary” - około 450 lat
„Zygmunt Stary” - about 450 years of age

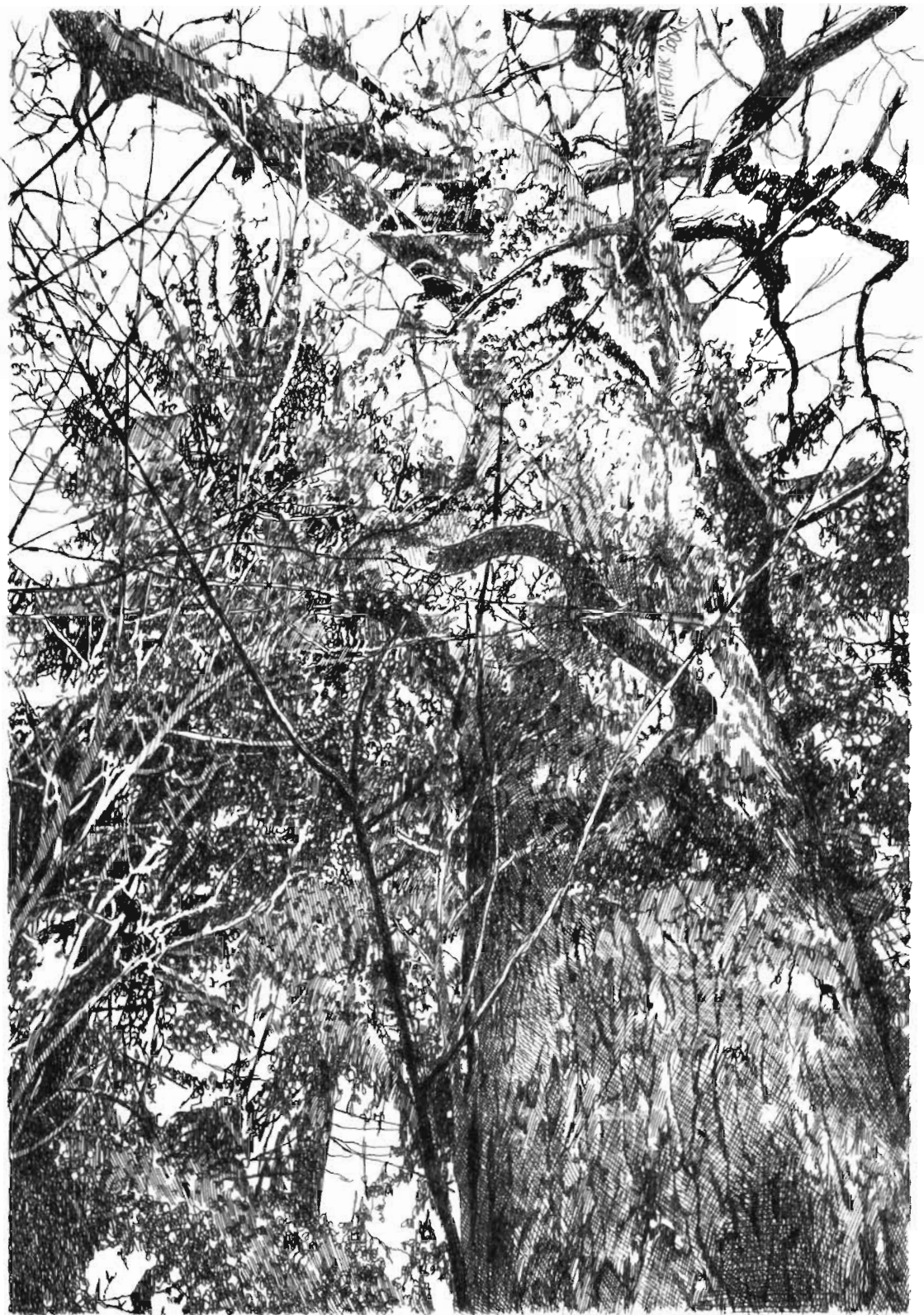
„Gedymin” - jeden z 26 chronionych „Królewskich Dębów”
„Gedymin” - one of the 26 protected „Royal Oaks”

Jeden z 26 chronionych „Królewskich Dębów”
One of the 26 protected „Royal Oaks”

„Władysław IV” - około 300 lat
„Władysław IV” - about 300 years of age

Jeden z 26 chronionych „Królewskich Dębów”
One of the 26 protected „Royal Oaks”

Jeden z 26 chronionych „Królewskich Dębów”
One of the 26 protected „Royal Oaks”

Początek szlaku „Królewskich Dębów” - dęby: z lewej „Gedymin”, z prawej „Mindowe” i „Trojan”
The beginning of the „Royal Oaks” trail - oaks: on the left „Gedymin”, on the right „Mindowe” and „Trojan”

„Najstarsze ślady człowieka znalezione na terenie Puszczy Białowieskiej sięgają neolitu. Najstarsze znalezisko, którego wiek można określić, pochodzi z IV-III w. p.n.e. W polskiej części zlokalizowano prawie 600 kurhanów wczesnośredniowiecznych (XII-XIII w.) Dowodzą one, iż był to teren zamieszkały bądź penetrowany przez człowieka. Jakże to były plemiona i czym zajmowali się ówczesni mieszkańcy Puszczy - nie wiadomo. Był to teren pogranicza władania książąt litewskich, ruskich i mazowieckich. W XIII w. wojny i najazdy litewskie a następnie tatarskie zniszczyły osadnictwo na tych ziemiach, polany osadnicze ponownie porośły lasem. Kolejna kolonizacja miała miejsce dopiero na przełomie XIV i XV w., po wstąpieniu na tron polski Władysława Jagiełły, Puszcza Białowieska na stałe weszła w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego połączonego unią z Koroną.

Pochodzenie nazwy Białowieża, od którego wywodzi się nazwa Puszczy nie jest znane. Jedni wiążą ją z białą wieżą zameczku myśliwskiego książąt litewskich, natomiast historycy rosyjscy i białoruscy od wybudowanej w XIII w. wieży obronnej znajdującej się w Kamieńcu Litewskim. Wieża ta wzniesiona z czerwonej cegły, została pomalowana na białą w XIX w. Inni wreszcie szukają związku z plemieniem Jaćwingów, którzy docierali na ten teren w swych wyprawach wojennych”.

„**Szlak Królewskich Dębów**”, 450 m, w uroczysku Stara Białowieża, Nadleśnictwo Białowieża (dziś miejsce ogniskowe) gdzie do XVI w. Mieścił się dwór królewski. Wiedzie częściowo po drewnianych kładkach opatrzonych barierkami z żerdzi. Przy szlaku 26 dębów chronionych jako pomniki przyrody, każdy nosi imię panującego (księcia litewskiego, króla lub królowej Polski), związanych z dziejami Puszczy Białowieskiej. Sylwetki drzew wskazują, że większość z nich rosła w stosunkowo luźnym zwarciu, co wskazywałoby na to, że była tu polana lub rodzaj parku. Przy drzewach tabliczki z wymiarami i wiekiem drzew oraz krótką informacją o związku danej postaci z Białowieżą. Twórcą ścieżki był Jacek Wysmułek”.

Czesław Okołów

The earliest traces of man found in the area of the Białowieska Primeval Forest come from the time of Neolithic. The oldest dated excavation comes from IV-III B.C. Nearly 600 early Middle Ages borrows were found in the Polish part (XII-XIIIc.). They are a proof that the place was inhabited or penetrated by man. What the first tribes were and what their occupation was is still unknown. That was the area ruled by Lithuanian, Russian and Mazovian princes. In XIII c. Lithuanian wars and raids destroyed farming in the land, which in time was covered by forest. It was not until XIV and XV c., after the coronation of Władysław Jagiełło, when the next colonisation took place. At that time Białowieska Forest was attached to the Great Duchy of Lithuania united with the Crown.

The origin of the word ‘Białowieża’ (‘white tower’) is not known. Some associate the name with the tower of a huntsmen’s house belonging to Lithuanian princes. Russian and Belorussian historians connect the name with a XIII c. fortified tower of Lithuanian Kamieniec, which was erected from red bricks and painted white in XIX c. Others speak of the Jaćwing tribe who reached the area during their campaigns.

‘The Royal Oaks Trail’ measuring 450m, situated in the sacred spot of Old Białowieża, Białowieża Forest Inspectorate (today bonfire place), where until XVIc. the royal court stood, leads partially over a wooden bridge sided by wooden handrails. Each oak on the trail bears a name of a ruler (a Lithuanian prince, or a Polish king or queen) connected with the history of the Białowieska Primeval Forest. The bodies of the oaks indicate that they must have grown loosely in a kind of a clearing or a park. The labels on the trees contain information about the measurement and age of the tree, and a brief note about the namesakes’ connection with the Forest. The designer of the trail was Jacek Wysmułek.

ISBN 83-910404-7-X

Copyright by Władysław Pietruk, Białystok 2002

Władysław Pietruk Usługi Reklamowo-Wydawnicze

15-674 Białystok, ul. Zielonogórska 3 m. 42, tel. 6611189, tel. kom. (085) 605576213

Druk i oprawa: Orthdruk, Białystok, tel. (085) 742-25-17